

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Kuusamon verotoimiston pitkäaikainen toimistopäällikkö Iivo Salmenkorva kuoli sairauskohtaukseen 16.2. 1991.

Iivo oli syntynyt Vienan-Karjalassa, Pistojärven Hirvensalmen (Salmen) kylässä 26.6.1918. Hänen isänsä oli Andrei Salmenkorva (Potapoff) ja äitinsä Mari o.s. Liehu (Ivanoff) Pistojärven Ohan kylästä. Iivo muutti äitinsä ja kolmen siskonsa kanssa Kuusamoon vuonna 1921. Isä oli kaatunut taistelussa kotinsa läheisyydessä kesällä 1920.

Poikasesta lähtien Iivo toimi innokkaasti Kuusamon Karjala-kerhossa. Kauppakoulun hän kävi Oulussa ja oli sen jälkeen mm. myymälänhoitajana Risto Homasen myymälässä Sovajärvellä. Täältä hän löysi elämäkumppanikseen Anna Heikkilän.

Iivo osallistui vapaaehtoisena talvisotaan, jossa menetti osan varpaistaan. Jatkosodassa hän haavoittui Louhen suunnalla kesällä 1942.

Kuusamon verotoimistoon Iivo tuli 1948. Täällä hän työskenteli taksoitussihteerinä, verovalmistelijana ja toimistopäällikkönä eläkepäiviinsä saakka. Toimessaan hän mm. oppi tuntemaan Kuusamon asukkaat ja heidän sukulaissuhteensa hämmästyttävän tarkasti.

Iivo oli valoisa, ulospäinsuuntautuva, monitaitoinen ja viereä ihminen. Hän soitti ilokseen viulua, lauloi kuoroissa, ke-

hitti pihapiiriinsä viehättävän puutarhan, hoiti itse kotinsa kunnostustyöt ja pistäytyi mielellään kalareissuilla.

Iivoa jäi kaipaamaan vaimo, viisi lasta, joukko lastenlapsia, sisaret ja muut sukulaiset sekä paljon ystäviä.

Nikolai K a i k o n e n kuoli Orimattilassa 9.2.1991. Hän oli syntynyt Aunuksessa 6.12.1900.

Lieksassa kuoli 30.1.91 Outi H ä r k ö n e n o.s. Könttä. Hän oli syntynyt 8.6.1906 Suojärvellä kuului Könttien sukuun, joista on pitäjän kohdalla jo maininta 1600 luvun lopussa.

Outi oli Pyhäniemen neveskä. Hän oli pakolaisena Suomen tuleen Eljas Härkösen puoliso. Eljas aloitti toimintansa Suojärvellä taksiautoilijana, myöhemmin perheellä on kauppa Leppäniemen kylässä. Mainittakoon vielä, että perheen poika Niilo on Suomen mestaruuskilpailuissa jaettavan kyykkämitalin suunnittelija.

Olga P o r k k a , ent. Haurinen o.s. Rantala kuoli Oulun Pateniemessä 9.3.91. Hän oli syntynyt Uhtualla 24.3. 1920.

MERKKIPÄIVIÄ

Klaudia Lipponen 80 vuotta

80 vuotta täytti 4.4.-91 kauppias Klaudia L i p p o n e n (o.s. Mikkola ent. Denisov) Nivalan Karvoskylässä. Hän on syntynyt Vuokkiniemen kirkonkylässä Mikkolassa, isä oli kirkonkylän Nekkalan Denisoveja ja äiti Kondratjevoja Pie-sungista.

Klaudia -tytär ehti kasvaa Vuokkiniemen suomenkielisesä kansakoulussa opettaja Nasto Lesosen oppilaana. Tammikuussa 1922 perhe pakeni Suomeen ensin Suomussalmelle ja sieltä Teuvalle. Etelä-Pohjanmaa oli tuttua, sillä isänäiti oli kotoisin Jurvasta. Suomessa koulua jatkettiin Äystön kylän kansakoulussa ja 1920-luvun lopulla Ilmajoen kansanopistossa.

Vuonna 1930 Klaudia meni apulaiseksi T:mi V. Lipponen kauppaaliikkeeseen Nivalan Karvoskylään ja solmi v. 1935 avioliiton Vasili Lipponen (ent. Lipkin). Myös v. 1980 kuol-

Klaudia Lipponen.

lut aviomies oli Vuokkiniemen kirkonkylästä Maksimaisesta.

Nivalassa asui muitakin vuokkiniemisiä ja uhtualaisia. Yhteydet omaan heimoon säilyivät muutenkin, sillä monilla tukkuliikkeillä oli 20- ja 30-luvuilla matkustajina Karjalan pakolaisia. He majoituivat tavallisesti tuttuun taloon useiksi päiviksi ja palvelivat ympäristön asiakkaat sieltä käsin. Näin tuli hoidetuksi sekä työ että kyläily ja ilo oli molemminpuolinen. Myös karjalaisten tuon ajan johtajahahmoja ollut kauppaneuvos Aleksi Mitro poikineen oli usein nähty vieras. Vuonna 1923 aloitettua liiketoimintaa jatkavat nykyään omat pojat. Tosin kauppa on vuosikymmenien kuluessa muuttunut maalauskylän "pienoistavaratalosta" rakennus- ja maataloustarvikkeita myyväksi liikkeeksi.

Suuri toive toteutui vihdoin v. 1986, kun Klaudia pääsi käymään synnyinseudullaan. Kolme päivälä saatiin olla ativoissa vanhan lapsuudenystävän, Vasili Lipposen serkun Ryötilän Vapun (o.s. Rettijev) ja hänen miehensä Huoti Nikutjevin luona. Tavattiin serkut Kristiina Kapanen (o.s. Denisov, nykyisin Uhtualla), Helvi Denisova ja Anni Karhu (o.s. Denisov) miehineen. Ilo sukulaisten näkemisestä oli suuri, muistelemista riitti ja kuulumisia vaihdettiin. Lapsuuden koti oli poissa, mutta perustukset sentään löytyivät tuosta kirkon vieressä seisoneesta keltaisesta talosta. Ja iso kivi Kuittijärvestä lähellä kotirantaa oli yhä tallella. Päästiin myös veneretkelle Lammasjärvestä Kuitille Lietosaareen ja Livojokea pitkin Mataronmaahan. Koko matka oli unohtumaton elämys, edellisestä käynnistähän oli kulunut jo yli kuusikymmentä vuotta.

Karjalaisten naisten tunnettu ahkeruus ja sisukkuus on periytynyt myös Klaudialle. Hän on ollut aina todellinen toiminnan nainen. Sota-aikana etenkin riitti työtä, kun miehen ollessa rintamalla oli vastattava perheen asioista, liikkeen toiminnasta vaikeana säännöstelyaikana ja maatilain hoidosta. Kuitenkin liikenä vielä aikaa osallistua kotirintaman naisten

harjoittamaan avustustyöhön.

Ennen eläkeikää ehti Klaudia vielä johtaa kymmenen vuoden ajan naisten vaatetusliikettä. Hän on myös harrastanut monenlaista järjestötoimintaa, esim. ollut perustamassa ja aktiivisena jäsenenä Nivalan yrittäjien yhdistyksessä osallistunut Pelastakaa Lapset ry:n toimintaan, diakoniatyöhön ja monen moniin oman kylän yhteisiin hankkeisiin. Eikä joutenolo maistu vielääkään. Heikentynyt näkö vaikeuttaa tosin lukemista, mutta askel on kevyt. — AL.

Karjalaista kirjallisuutta

HALPA HINTA, PITKÄ MITTA

Ensimmäinen kokonaisesitys vian- ja aunuksenkarjalaisten Suomessa harjoittamasta värikkäästä laukkukaupasta. Teos pohjautuu fil.lis. Maiju Keynäsän jo ennen sotia aloittamiin sumptsankantajien haastatteluihin ja hänen laukkukaupasta tekemäänsä lisensiaattityöhön. Runsas kuvitus, 294 sivua. Hinta 108,- postikuluineen.

Maiju Keynäs 80 vuotta

Maiju Keynäs vietti 80-vuotispäiväänsä Helsingissä Sanervan sairaalassa 19. maaliskuuta.

Hän on syntynyt Tampereella ja vietti lapsuusvuotensa Alavuden Rantatöysässä, missä isä Vasili Keynäs toimi kansakoulun opettajana. Perheen muutettua Helsinkiin Maiju kävi koulua ja tuli ylioppilaaksi Helsingin Tyttönormaalilyseosta.

Valmistuttuaan filosofian maisteriksi Helsingin Yliopistosta Maiju Keynäs suoritti elämäntyönsä historian ja yhteiskuntaopin lehtorina Terijoen, Nurmeksen, Aitoon, Jyväskylän ja viimeksi Riihimäen oppikouluissa.

Lähes kaikki loma-aikansa hän käytti karjalaisen perinteen keruuseen haastatteleamalla satoja pakolaisia. Hän erikoistui tutkimaan karjalaisten laukkukauppaa, ja monien vaikeuksien jälkeen sai valmiiksi aiheesta lisensiaattityön, joka hyväksyttiin Helsingin Yliopistossa v. 1981. Sairaus esti työn jatkamisen väitöskirjaksi.

Karjalan Sivistysseura myönsi Maiju Keynäsälle ansiomerkkin v. 1990.

Sanni Tyynelä täytti 80 vuotta 24.4.1991 Kuusamosa. Sanni on syntynyt Vienan Karjalassa, Pistojärven Hirvensalmen (Salmen) kylässä Andrei Salmenkorvan (Potapoff) ja Mari Salmenkorvan, o.s. Liehu (Ivanoff) tyttärenä. Kuusamoon Sanni muutti helmikuussa 1921 äitinsä, kahden sisarensa Annin ja Helgan ja kaksivuotiaan veljensä Iivon sekä Tatjana-ämmön eli isän äidin kanssa. Samassa reessä tulivat myös Teppo ja Antti Lehtosaari, Andrei Salmenkorvan sisaren Annin lapset. Andrei ja Anni olivat kaatuneet taistelussa oman kotinsa läheisyydessä kuuden minuutin välein kesäkuussa 1920.

Sanni on työskennellyt lähinnä kauppaliikkeissä mm. Tero Ahavalla, Kaukoniemellä ja Talouskaupassa Kuusamon kirkolla, R. Homasella Paanajärvellä ja Sovajärvellä sekä Rotosella Ylikiimingissä. Hän on ollut myös keskuksenhoitajana ja ottanut osaa lottatyöhön ja Karjalakerho-toimintaan.

Sanni avioitui Aleksii Tyynelän kanssa v. 1939. Perhe asui

LAHJAKSI SUOMALAISELLE

Heimolehti Karjala —
suomalainen lahja
suomalaiselle.

Lisätietoja os.
Heimolehti KARJALA
Oksasenkatu 8
53100 Lappeenranta 10
Puh. 953-11700/tilaukset

Sanni Tyynelä.

Kuusamon Määttälänvaarassa. Lapsia on kolme tytärtä ja kolme poikaa. Myöhemmin, kun lapset olivat lähteneet ja mies kuollut, Sanni muutti Kuusamon kirkolle.

Sanni on edelleen hyvin elinvoimainen. Menneinä vuosina hän on kirjoittanut hankkimallaan kirjoituskoneella sukunsa historiaa satoja sivuja. Hänet on kaksi kertaa palkittu kirjoitustensa johdosta. Hän toimii seurakunnan musiikki-kerhossa ja eläkeläiskerhoissa. Viime vuonna hän kutoi kuusi paria omaperäisiä konttikuvioillisia vanttuuta seurakunnan myyjäisiin. Viimeisimpiä harrastuksia ovat nypläys ja silkki-maalaukset. — IH

Tatjanan taidokkaista käsityöistä oli koottu juhlapäiväksi näyttely.

85 vuotta täytti Tatjana Mähönen ent. Karhunen 25.2.91 Riihimäellä. Hän on syntynyt Vuokkiniemen pitäjän Ponkalahten kylässä. Parhaat vuotensa hän eli Sukevalla, Savon ja Kainuun rajamailla; ensimmäinen mies, Mikko Karhunen, kuoli jo 1939, oli niinkään Vienasta, Vuokinsalmen kylästä.

Tatjanan syntymäpäiväjuhlaa vietettiin vanhainkodin juhlasalissa. Maija-tytär oli koonnut näyttelyn Tatjanan vuosien varrella tekemistä taidokkaista käsityöistä. Suurin osa niistä on vanhainkodissa ollessa tehtyjä, vain muutama nuoruudenaikainen työ oli mukana.

Tatjana on käsityöiden ohella ollut myös aina valmis ohjelmansuorittaja, lausunut ja laulanut, kun vanhainkodin omissa juhlissa on esiintyjä tarvittu.

Nyt ystävät lauloivat hänelle, osan lauluista karjalan kielellä. Komeasti kajahti myös yhteisesti laulettu 'Jo Karjalan kunnalla lehtii puu', kun koko vierasjoukko 70 hengen voimalla yhtyi lauluun. — Monia armorikkaita vuosia vielä toivotettiin iloiselle päiväsankarille. MK

70 vuotta täyttää 22.5.91 Porissa asuva rouva Paula Salokangas, ent. Pelagea Anikijeva. Hän on syntynyt Aunuksen Karjalassa pienessä Pätsin kylässä. Isä oli Nikita Anikijev, joka oli hakenut vaimonsa Marian Kotkatjärven Saarimäestä. 1930-luvun raskaina vuosina perhe joutui luopumaan kotitilastaan ja siirtymään ensin Nurmoilaan, sitten Aunuksen kaupunkiin.

Sotavuonna 1943 Pelagea tapasi tulevan puolisonsa alikersantti Pentti Salokankaan. Nuoripari vihittiin Aunuksen uudestaan käyttöön otetussa ns. Saaren kirkossa 11.6.1944. Rauhan palattua Paula ja Pentti asettuivat asumaan miehen kotiseudulle Porin Preiviikkiin Pohjanlahden rannalle. Elinkeinona on siitä pitäen ollut merikalastus ja kalan markkinointi. — Paulan elämänvaiheista kerroimme Karjalan Heimossa n:o 1—2/1978.

Paula Salokangas.

60 vuotta täytti 1.2.1991 kotonaan keski-Ruotsissa (Storåsa) yliopistonlehtori Alli Risberg, edesmenneiden Outi ja Mikko Karvosen (Onttoni Miihkalin) vanhin tytär.

Alli vietti lapsuutensa mummonsä Domna Huovisen kylässä Kuivajärvellä isänsä siellä toimiessa opettajana, joutui lähtemään evakkoon talvisodan sytyttyä ja siirtyi perheensä mukana Ruotsiin syksyllä 1944. Alli on toiminut opettajana pian 40 vuotta, ensin peruskoulussa ja lukiossa ja vuodesta 1979 opettajakouluttajana Tukholman opettajakorkeakoulussa. Viimeisen neljännesvuosisadan hän on erikoisesti omistautunut suomalaislasten kouluolojen parantamiseen Ruotsissa.

Karjalaisuus ja karjalaiset tavat ovat vahvasti säilyneet vieraassa kulttuurissakin kautta vuosikymmenien. Niinpä 60-vuotias oli juhlapäivänään pukeutunut äidiltään peri-

Alli Risberg.

mään serkkunsa ompelemaan kauniiseen karjalaispukuunsa. Vieraita oli saapunut ympäri koko Ruotsia ja ruotsalaisten mielestä juhlapöydän karjalanpiirakat olivat eksoottista herkkua. Runsaasti runoja ja lauluja oli sepitetty sekä kalevalimitalla että karjalaisiin säveliin ja saipa päivän sankari itselleen sävelletyn ikioman valssinkin, Allin valssi.

Aivan kuin merkkipäivän kunniaksi myönsi Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Kalevalanpäivänä kirjapalkinnon Allille osoituksena työstä Kansanrunousarkiston kokoelmien kartuttajana.

95 vuotta täytti 10.4.91 Risto Karhu Orimattilassa. Hän on syntynyt Latvajärven Njauvunvuaran pienessä kylässä.

86 vuotta täytti 25.4.91 Pukkilassa Aleksi Kujala. Hän on syntynyt ja kasvanut Vuokkiniemen Tollonjoen kylässä. Aleksi oli viime kesänä mukana pruasnikkamatkalla Vuokkiniemessä. Käynti entisessä kotikylässä ei kovin mieltä ylentänyt.

"Kenraali hevosmiehenä Veitsiluodossa"

Heikki Törhönen 95 vuotta

Maaliskuun 13. päivänä 1991 täytti Kemissä 95 vuotta Repolan pogostalla syntynyt Heikki Aleksanterinpoika Törhönen. Kirkonkirjojen mukaan Heikki on vuoden nuorempi, mutta Repolan ja muunkin Karjalan kirkonkirjoissa tällaiset poikkeamat olivat tavallisia.

Heikin isällä Aleksanterilla ja Äänisjärven Puutosista sukuun naidulla Veera o.s. Makarovilla oli yhdeksän lasta, 7 poikaa ja 2 tyttäret. Veeran isä oli ollut Repolassa virkamiehenä, jonka tyttärestä Aleksanteri löysi elämäkumppaninsa.

Kotitalossa oli 30 vuoden ajan kestiekievari isän kuolemaan saakka, ja Heikki joutui poikasena lukuisat kerrat kyyditsemään virkamiehiä Kiimavaaraan, Omelieen, Kolvasjärvelle ja toisiin Repolan kyliin oppien näin tuntemaan pitäjäläisiä ja taloja. Lieksaan vietiin lähes joka viikko kala-kuorma ja kotiin tuotiin kauppatavaraa, joka myytiin kyläläisille. Talvikelillä kauppamatkoja tehtiin myös Kuhmoon. Repolassa kävi Suomesta käsin Heikin poikaissä ensimmäinen auto. Auton pyörien jäljet olivat askarruttaneet pitäjäläisten ajatuksia pitkään.

19-vuotiaana Heikki joutui arvannostossa sotaväkeen ja komennettiin myöhemmin Pietariin tsariin aliupseerikouluun. Koulun johtajana ollut eversti oli uskovainen mies, joka ei sietänyt kuulla kiroksanoja. Jos hän sellaisen kuuli koululaisen suusta, oli poislähtö koulusta edessä. Aliupseerikoulusta Heikki olisi passitettu upseerikouluun, mutta maailmansodan syyttyä hän halusi lähteä rintamalle.

Yhdessä Kiimasjärveltä kotoisin olevan Vladimir (Valde) Aheisen kanssa Heikki joutui rintamalle Lembergiin, Itävalta-Unkarin seuduille. He komensivat kahdestaan komppaniaa kantaupseereiden ollessa taistelurintaman takamaastossa.

Heikillä ja Valdella oli Neuvostoliiton myöhempien vaiheiden suurmiehiä alaisina ja aseveljinä. Heikin joukkueessa oli Nikita Hruštšev, tuleva Neuvostoliiton presidentti, joka oli tullut Latvian kaivoksista armeijaan. Sieltä tuli myös vapaaehtoisina naisia rintamalle. Heikki muistelee Nikitaa iloisena veikkona, joka mielellään lauleskeli ranskalaisia valankumouslauluja. — Saman joukko-osaston pioneerijoukkueen johtajana oli tuleva marsalkka Kliment Vorosilov.

Käkisalmen ainoa hotelli

KORELA

koko kesän suomalaisten turistien käytössä.
Todella edullisesti!

Asu kotiseutumatkalla mukavasti, asu hotelli Korelassa. Tee varaus oman paikkakuntasi matkatoimistosta tai kysy bussiyhtiöltäsi Käkisalmenmatkaa, johon sisältyy majoitus hotelli Korelassa. Edullinen matka esim. Valamoon toteutuu majoittumalla hotelli Korelassa. Edustaja Suomessa:

VALTUUSKUNTAMATKAT KY

Karsillantie 1 A, 01820 KLAUKKALA
Puh. 90-8799102 Fax 90-8794118

YLÄ-KARJALAN

VAKUUTUSYHDISTYS

75530 NURMES PUH. (976) 61 082

Heikki Törhönen (oik.) ja Vladimir (Valde) Aheinen tsariin armeijan sotilaina.

Hän ei Heikin kertoman mukaan ollut upseeri, vaan vapaa-herra. He asuivat samassa teltassa ja monituiset kerrat juotiin yhdessä iltateetä tai -kahvia ja keskusteltiin maailman menosta. Vorosilov oli Heikin mukaan hieno mies, joka neuvoi Heikkiä valitsemaan upseerin uran ja ennusti uralle menestystä.

Heikin kertomana sotaa käytiin seuraavasti: "Meidän rintama ampui koko leveydeltä, mutta saksalaiset eivät vastan-

neet tuleen. Rykmentti kieltäytyi taistelemasta. Siinä seistiin muutaman kymmenen metrin päässä vihollisesta toinen toistaan katsellen." Rykmentti päätti antautua ja Heikki lähti kertomaan päätöksestä esikuntaan rintaman taakse. Siellä sanottiin, että antaudu sinäkin. Paluumatkalla harhaluoti osui kuitenkin jalkaan, ja niin antautuminen jäi. Sinne jäi myös Heikin kaulassaan kantama risti, jonka hän uimaan mennessä oli riisunut vaatteiden viereen.

Heikki Törhönen.

Sodassa käytettiin myös kaasua. Sitä laskivat saksalaiset, mutta tuuli käänsi enemmän osan saksalaisten omiin joukkoihin. Heikki sai kuitenkin osansa omenakaasusta. Hänet vietiin Kiovan sairaalaan, jossa keisarin tytär oli hoitajattarena. Sairaalan nimenä oli keisarin tyttären mukaan Natasha-sairaala.

Maailmansodan jälkeen Heikki oli Muurmannin rintamalla Müllerin esikunnassa Vienan Kemissä kouluttamassa vänrikkejä. Hän muistelee tältä ajalta värikkäästi palkkaraajojen kuljetusmatkaa:

Tuli äkkilähtö junalla viemään rahoja, kun Englannin pankin kultaan sidotut rahat piti vaihdettaman uusiin 50 ja 100 ruplan seteleihin. Juna pysähtyi pitemmäksi aikaa ja läksin tyttöjä katsomaan (KSS:n Kemissä toimivan alaosaan nykyisen puhejohtajan Pauli Timosen äitiä Nadjaa mm.). Kirjanpitopaperit olivat jääneet junaan, mutta rahalaukku oli kaulassa. Juna kuitenkin lähti eteenpäin ja Heikki juoksemaan perässä. Ilma oli keho, juna kulki hitaasti, joten Heikki yritti juoksemalla tavoittaa sen. Asemilla lähes onnistuttuinkin. Sitten sää parani ja juna meni menojaan. Heikille kertyi juoksumatkaa noin 40 kilometriä ennen kuin saavutti jo paluumatkalla olleen junan. Uni maistui yli puolitosta vuorokautta kilpajuoksun jälkeen.

"Meillä oli siellä Karjalassa kapina vuonna 1921, kun Suomi luovutti Tarton rauhassa mm. kotikyläni Repolan Neuvostoliitolle saadakseen Petsamon ja sen sulan sataman käyttöönsä." Nämä olivat Heikin lähtömuistelmia, kun hän Kiimajärven kautta pakeni Suomeen tuoden kolme omaa hevosta elon alkuun pääsemiseksi. Heikki tuli Veitsiluotoon voimalaitokselle konemestari Tikkasen apulaiseksi ja tienasi sen verran, että lähti Lapualle kansanopistoon ja puutarhakouluun. Sieltä hän Lieksan ja Uimaharjun sahojen kautta päätyi Veitsiluodolle, jossa tienestit sahalla löivät huonosti palkatun puutarha-alan ansiot. Poikamiehenä oli huokeata

asua: "Ite laitettiin sängyt, joissa aina kaksi poikaa nukkui samassa."

Elokuussa kerran nojasi vieressä istuva tyttö niin painavasti, että siitä alkoi yhteinen taival. Ainoa kanssa Heikki ehti olla naimisissa yli 60 vuotta, susiparina viitisen vuotta ennen kuin menivät avioon. Lapsia Aino ei halunnut tehdä tähän maailmaan puutetta kärsimään.

Heikki Törhönen asuu vanhuutensa päiviä Kemlin Rytikarissa vanhustentalossa, jossa hänellä on viihtyisiä oma asunto kaikkine palveluineen. Joka päivälle Heikillä on ohjelmaa, karjalaiset käyvät häntä tapaamassa ja itse polkupyörällä hän ajelee kesämökilleen. Erinomaisena muistelijana hän on kertonut Repolan vanhoista oloista, ja viime syksynä Kemissä Karjalan Sivistysseuran Kemlin osaston juhlissa Heikki vanhan upseerin ryhdillä muisteli menneitä kiinnostuneelle kuulijajoukolle. — Manan majalle mennyt Karjalan kemiläinen Simo Timonen sanoi Heikistä: "Kenraali hevoshiehenä Veitsiluodossa"

P. KEYNÄS

Karjalan kieli elää -seminaari Iisalmessa

Karjalan kieltä puhuvien on yhdistettävä voimansa, todettiin maaliskuun alussa Iisalmessa järjestetyssä Karjalan kieli elää -seminaarissa.

Tutkija Matti Jeskanen Karjalan tutkimuslaitoksesta sanoi, että karjalan kielen tulevaisuutta on vaikea ennustaa. Kieli on uhanalainen, mutta toisaalta on viime aikoina tehty paljon yrityksiä sen elvyttämiseksi. Tavoitteena on paitsi kielen käytön myös sen arvostuksen lisääminen. Eriytyisen tärkeä kohderyhmä ovat nuoret.

Jeskanen muistutti, että Suomessakin oltiin yhtä lailla hävittämässä karjalan kieltä ja karjalaista kulttuuria. Sotien jälkeen ihmiset häpesivät karjalaisuuttaan ja pyrkivät oppimaan nopeasti suomen kielen. Evakkojen suomalaistuminen oli nopeaa.

Opettaja Paavo Harakka katsoi, että karjalan kieltä olisi saatava tiedotusvälineiden kautta julkisuuteen mahdollisimman paljon. Päätäjienkin kannattaisi Harakan mukaan muistaa, että karjalankielisiä on meillä huomattavasti enemmän kuin saamelaisia, toisin sanoen tällä hetkellä viitisentuhatta. Sellaisia, jotka eivät karjalan kieltä puhu, mutta sitä ymmärtävät, on jo noin 15 000.

Runsaat murre-erot ovat karjalan kielen rikkaus, mutta samalla ne ovat heikentäneet kielen asemaa; se on yhä kirjakieletön kieli. Jeskanen samoin kuin Paavo Harakkakin pitivät hyvänä vaihtoehtona sitä, että Karjalan kirjakielellä olisi yhteinen kirjoitusasu.

KARJALAN KOTISEUTUMATKOJEN ERIKOISTOIMISTO MM-TOURS/MATKA-MOILANEN TARJOAA VARMAT JA ONNISTUNEET MATKAT...

• MAJOITUSVAIHTOEHDOT: Käkösaari — Hiitola — Kurkijoki — Lahdenpohja — Sortavala — Läskeä — Pitkäranta — Suojärvi — Petroskoi — Kontupohja — Karhumäki — Kostamus — Kalevala — Keba — Kemi — Louhi — Kiestinki sekä Kannaksella: Sovetski — Terijoki — Valkjärvi — Antrea — Enso sekä Leningrad ym.

KURKIJOELE: lähdöt joka maanantai ja torstai alkaen 24.4., 2.5., 6.5., 9.5., 13.5., 19.5. jne. Hinnat: 2 pv. 1 yö perillä 660.— (oma kuljetus 360.—), 3 pv. 2 yötä perillä 980.— (oma kulj. 680.—), 4 pv. 3 yötä perillä 1350.— (oma kulj. 980.—).

Matkan hintaan sis. kuljetus, 1/2 hoito, majoitus. Ryhmämattiat: • 8-henk. pienin ryhmä • Bussikoot: 9, 13, 17, 22, 30, 44. • Haetaan kotoa • Viemme varmasti perille kotipaikalle.

PYYDÄ TARJOJUS OMASTA KOTISEUTUMATKASTA. Tied. ja var.

WILHELMINEN KOTISEUTUMATKOJEN
ERIKOISTOIMISTO OY
P.O. BOX 222
00101 HELSINKI
09-717 21

M-TOURS
986-711 784, 711 870

sekä Loimaalla MATTI SAVOLAINEN 023-891 93